សុន្ទរកថា
អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី, រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
តំណាងរបស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុង
ពិធីបិទសន្និបាតបូកសរុបការងារពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ ២០២១
និង លើកទិសដៅការងារពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ ២០២២
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២១ (តាមប្រព័ន្ធវីដេអូ)

- *ឯកឧត្តម ប៉ាន សូរស័ក្តិ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម;*
- *ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី, សមាជិក, សមាជិកា នៃអង្គសន្និបាត ជាទីមេត្រី!*

ជាថ្មីម្តងទៀត, ខ្ញុំពិតជាមានកិត្តិយស និង ក្តីសោមនស្សយ៉ាងក្រៃលែង ដោយបានទទួលបុព្វសិទ្ធិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ពី សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ធ្វើជាអធិបតី ក្នុង ពិធីបិទសន្និបាតបូកសរុបការងារពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ ២០២១ និង លើកទិសដៅការងារពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ ២០២២ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។ ក្នុងឱកាសដ៏ប្រពៃនេះ, ខ្ញុំសូមពាំនាំនូវការផ្តាំផ្ញើសួរសុខទុក្ខ និង ក្តីស្រឡាញ់ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ពី **សម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី** ជូនដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួង

ពាណិជ្ជកម្ម និង ការក្រើនរំលឹកឱ្យមន្ត្រីទាំងអស់ បន្តខិតខំអនុវត្តនូវវិធានការ «៣-ការពារ និង ៣-កុំ» សំដៅចៀសឱ្យផុតពីការរាតត្បាតនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ជាការពិត, ក្នុងបរិការណ៍ដែលសភាពការណ៍តំបន់ និង សកលលោក មានការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័ស ពិបាកប៉ាន់ប្រមាណបាន, ការពិនិត្យ និង ការវាយតម្លៃលទ្ធផលការងារ ដែលសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ ព្រមទាំងការលើកទិសដៅការងារច្បាស់លាស់ទាក់ទងនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២ និង រយៈពេលមធ្យមខាងមុខ គឺជាការងារដ៏ចាំបាច់សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា, ជាពិសេស សម្រាប់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ដើម្បីអាចឆ្លើយតបបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទៅនឹងការប្រែប្រួលនៅក្នុងនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង ភូមិសាស្ត្រនយោបាយ, ទាំងក្នុងកម្រិតតំបន់ និង កម្រិតសកល, នេះម្យ៉ាង; និង ម្យ៉ាងទៀត, ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា, ជាពិសេស នៅក្នុងបរិការណ៍នៃការរស់នៅជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សំដៅស្តារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ឱ្យស្ទុះងើបឡើងវិញ ប្រកបដោយចីរភាព, បរិយាបន្ន និង ភាពធន់ ។

ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី!

ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ នេះ, ទោះបីជាជំងឺកូវីដ-១៩ បន្តឆ្លងរាលដាលនៅគ្រប់ប្រទេស និង បង្កភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់ តាមរយៈការបំប្លែងខ្លួនជាប្រភេទវីរុសកូវីដ-១៩ ថ្មីៗក៏ដោយ, ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត, ភាពឈ្លាសវៃ និង ភាពបុរេសកម្ម របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អាចគ្រប់គ្រងសភាពការណ៍នៃការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ នៅក្នុងប្រទេស បានល្អប្រសើរ, ធៀបនឹងប្រទេសនានា ក្នុងតំបន់ និង លើសកលលោក, ពិសេស តាមរយៈការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវយុទ្ធសាស្ត្រចាក់វ៉ាក់សាំង, វិធានការសុខាភិបាល, វិធានការអប់រំ និង វិធានការច្បាប់ផ្សេងៗទៀតជាច្រើន ដែលមានភាពទន់ភ្លន់ តែម៉ឺងម៉ាត់ ។ ការណ៍នេះបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការទប់ស្កាត់ និង ការកាត់បន្ថយការឆ្លង ព្រមទាំងក្នុងការការពារសុខុមាលភាព និង អាយុជីវិតរបស់ប្រជាជន ។

ជាមួយគ្នានេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានដាក់ចេញ និង ជំរុញអនុវត្តនូវកញ្ចប់វិធានការអន្តរាគមន៍ ចំនួន ១០ ជុំ ជាបន្តបន្ទាប់ ក្នុងគោលបំណងទ្រទ្រង់ និង ស្តារសកម្មភាពអាជីវកម្ម និង ធុរកិច្ចឱ្យងើបឡើងវិញ និង ជួយទំនុកបម្រុងដល់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់គ្រួសារក្រីក្រ និង ងាយរងគ្រោះ ។ ជាក់ស្តែង, រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រើប្រាស់ថវិកាប្រមាណ ៨២៩ លានដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ សម្រាប់អន្តរាគមន៍, ទាំងផ្នែកសុខាភិបាល, សង្គម និង សេដ្ឋកិច្ច, ហើយទំហំថវិកានេះ បានកើនឡើងរហូតដល់ទៅប្រមាណ ១.៤៥៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក ក្នុងឆ្នាំ ២០២១ ។ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២២, រាជរដ្ឋាភិបាលគ្រោងបន្តបញ្ចេញថវិកាអន្តរាគមន៍បន្ថែមទៀត ក្នុងទំហំប្រមាណ ១.០១៤ លានដុល្លារអាម៉េរិក ។ គិតជារួម, សម្រាប់រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ (២០២០-២០២២), ធនធានថវិកាដែលយើងបញ្ចេញ គឺមានទំហំរហូតដល់ទៅប្រមាណ ៣.៤០០ លានដុល្លារអាម៉េរិក ។ ជាលទ្ធផល, កម្ពុជាអាចរក្សាបានល្អជាទូទៅនូវលំនឹងជីវភាពប្រជាជន ព្រមទាំងធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេស គឺគ្រប់គ្រងបានជារួម នូវអតិផរណា និង ស្ថិរភាពនៃអត្រាប្តូរប្រាក់ ។

ឈរលើមូលដ្ឋាននៃសមិទ្ធផលដែលសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំនេះ ជាពិសេស ការសម្រេចបាននូវអត្រាការចាក់វ៉ាក់សាំងខ្ពស់ដែលបង្កើតបាននូវ «**ភាពស៊ាំសហគមន៍**» ដ៏រឹងមាំ; ការបិទបញ្ចប់នូវ «**ព្រឹត្តិការណ៍សហគមន៍ ២០ កុម្ភៈ ២០២១**» ក៏ដូចជាការបើកប្រទេស និង ការបើកសកម្មភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកពេញលេញឡើងវិញ; និង ការបន្តកើនឡើងនូវតម្រូវការខាងក្រៅ, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ បានធ្វើការវាយតម្លៃឡើងវិញកាលពីពេលថ្មីៗនេះថា កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១ នឹងអាចសម្រេចបាន ក្នុងអត្រាប្រមាណ ៣% ដែលប្រសើរជាងរំពឹងទុក ក្នុងអត្រាប្រមាណ ២,៤% នៅក្នុងការវាយតម្លៃពីពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ។ ផ្អែកលើទិន្នន័យ ១១ ខែ នៃឆ្នាំ ២០២១, ការនាំចេញ (មិនរាប់បញ្ចូលការនាំចេញមាស) មានកំណើនរឹងមាំ ក្នុងអត្រា ២២,៦% បើប្រៀបធៀបនឹង -៣,២% សម្រាប់រយៈពេលដូចគ្នា នៃឆ្នាំ ២០២០ ខណៈដែលការនាំចូលទំនិញរបស់កម្ពុជា (មិនរាប់បញ្ចូលការនាំចូលមាស) បានកើនឡើង ២៥,៣% ធៀបនឹង -១១,២% ។

ជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាព និង និន្នាការជាវិជ្ជមានទាំងនេះ, កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅក្នុងរយៈពេលមធ្យម ត្រូវបានព្យាករថា នឹងបន្តងើបឡើងវិញលឿន ដែលគាំទ្រដោយការរំពឹងទុកនៃការកើនឡើងតម្រូវការសកល និង ទំនុកចិត្តរបស់វិនិយោគិនបរទេស ដោយសារការគ្រប់គ្រងបានល្អនូវស្ថានភាពនៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩, ជាពិសេស ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ «ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និង កម្មវិធីស្តារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣» ដែលនឹងពង្រឹងឡើងវិញនូវចន្ទល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែលរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានពីវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍបន្ថែមនូវចន្ទល់សេដ្ឋកិច្ចថ្មីប្រកបដោយសក្តានុពល ដើម្បីពន្លឿនការស្តារ និង ការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ឱ្យវិលត្រលប់ទៅស្ថិតនៅលើវិថីនៃកំណើនជាសក្តានុពលរបស់ខ្លួនវិញ ។

ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី!

ខ្ញុំបានស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ នូវសេចក្តីរាយការណ៍របស់ **ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រី ប៉ាន សូរស័ក្តិ** ។ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះលទ្ធផលការងារដ៏ល្អ ដែលសម្រេចបានមក នៅក្នុងបរិបទដ៏លំបាកនៃវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ និង ភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់នៃការប្រែប្រួលនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មសកល ។ ខ្ញុំសូមគូសរំលេចឡើងវិញនូវសមិទ្ធផលគន្លឹះគួរជាទីមោទនៈមួយចំនួន ដែលក្រសួងពាណិជ្ជកម្មសម្រេចបាន នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២១ នេះ រួមមាន ៖ (១). ការសម្រេចបាននូវ **កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន** និង **កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់ (អាសិប)** ដែលនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២២ ខាងមុខ; (២). ការចុះហត្ថលេខាលើ **កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-កូរ៉េខាងត្បូង**; (៣). ការចុះហត្ថលេខាទ្វេភាគីលើ **អនុស្សរណៈស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអង្ករ**; (៤). ការពង្រឹងសមត្ថភាពផលិតករ, ការធ្វើកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ និង ការកែលម្អការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួង ជូនដល់ធុរជន និង សាធារណជនទូទៅ; (៥). ការកសាងលិខិតបទដ្ឋាននៃច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម; (៦). ការលើកកម្ពស់កិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និង សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន; (៧). ការលើកកម្ពស់ការងារសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម; (៨). ការចូលរួមចំណែករក្សាបាននូវ

សន្តិសុខស្បៀង; និង (៩). ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់ក្រសួង បានល្អ ។ល។ ក្នុងនាម **សម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី** និង ក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់, ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការ-កោតសរសើរ និង ការវាយតម្លៃខ្ពស់ ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ **ឯកឧត្តម រដ្ឋមន្ត្រី ប៉ាន សូរស័ក្តិ** និង ថ្នាក់ដឹកនាំ ព្រមទាំងមន្ត្រីរាជការទាំងអស់នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដែលបានរួមគ្នាអស់ពីកម្លាំងកាយ-ចិត្ត និង ប្រាជ្ញា-ស្មារតី ក្នុងការបំពេញភារកិច្ច ប្រកបដោយសាមគ្គី-ភាព និង ការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ នាំឱ្យសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗជាច្រើន ដូចដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ជាយ៉ៗខាងលើនេះ សម្រាប់ជាឧត្តមប្រយោជន៍ជូនជាតិ និង ប្រជាជន ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ, នៅក្នុងបរិការណ៍ថ្មីដែលពោរពេញទៅដោយបញ្ហាប្រឈម និង ភាពមិនប្រាកដប្រជាខ្ពស់នេះ, ស្របតាមអនុសាសន៍ដឹកនាំដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ **សម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី** អំពី ការប្រែក្លាយការគំរាមកំហែងនានា ជាពិសេស វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ឱ្យទៅជាឱកាសសម្រាប់ការកែទម្រង់នៅក្នុងប្រទេស និង សម្រាប់ការបង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា ក្នុងការបន្តធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចទៅក្នុងតំបន់ និង សកល-លោក, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបន្តអនុវត្តការងារ ប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ក្នុងការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា តាមរយៈ : (១). ការបន្តចរចាបើកច្រកទីផ្សារសំដៅទាញយកផលប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា; (២). ការ-បន្តកសាងច្បាប់ និង ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រី; (៣). ការលុបបំបាត់ឧបសគ្គនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និង ធុរកិច្ច ដើម្បីរួមចំណែកបង្កបរិយាកាសអំណោយផលដល់ធុរកិច្ច និង ការវិនិ-យោគ, (៤). ការបន្តចូលរួមអនុវត្តប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ នូវវិធានការកែទម្រង់ស៊ី-ជម្រៅដ៏មុតស្រួចទាំងឡាយ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល, និង (៥). ការចូលរួមពង្រឹងសមត្ថភាពផលិតរបស់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង សមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវាពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងនៃសហគ្រាសកម្ពុជា ក្នុងការដណ្តើមយកទីផ្សារ និង ការធ្វើសមាហរណ-កម្មខ្លួន ចូលក្នុងខ្សែប្រវាក់ផលិតកម្មតំបន់ និង សកល ។

លើមូលដ្ឋាននៃទស្សនៈ និង តម្រូវការចាំបាច់ ដូចបានគូសរំលេចខាងលើនេះ, ដើម្បីជាវិភាគទានបន្ថែមដល់ការកំណត់ទិសដៅការងារពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ២០២២, ខ្ញុំស្នើសូមឱ្យក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការងារជាក់ស្តែងមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម ៖

ទី១- **បន្តពង្រឹងការកែទម្រង់ផ្ទៃក្នុង** ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវ **អភិក្រមទាំង ៥** របស់ប្រមុខនៃរាជរដ្ឋាភិបាល គឺ : **ឆ្លុះកញ្ចក់, ងូតទឹក, ដុសក្អែល, ព្យាបាល និង វះកាត់** សំដៅពង្រឹងក្រម-សីលធម៌ស្អាតស្អំ និង អភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងការបំពេញការងារ និង តួនាទី ប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ និង មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ទី២- **បន្តរក្សា និង ជំរុញកំណើននៃការនាំចេញ** តាមរយៈការរក្សាទីផ្សារចាស់ និង ការ-ពង្រីកទីផ្សារថ្មី ដោយខិតខំទាញយកប្រយោជន៍ពីកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ាន និង កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង កម្ពុជា-កូរ៉េ ឱ្យបានជាអតិបរិមា តាមរយៈការសហការជាមួយបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការរៀបចំ និង ការជំរុញអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និង វិធានការគោលនយោបាយចាំបាច់នានា ឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

ទី៣- **លើកកម្ពស់ការសិក្សា និង ការវិភាគបែបវិទ្យាសាស្ត្រ** ឱ្យបានច្បាស់លាស់, ជាពិសេស ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមទាំង វិស័យឯកជនផង, មុននឹងចាប់ផ្តើមការចរចាលើកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា រួមមាន កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីរវាងកម្ពុជា និង ដៃគូសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ រវាង កម្ពុជា-ឥណ្ឌា, កម្ពុជា-ជប៉ុន, កម្ពុជា-រុស្ស៊ី, កម្ពុជា-សហភាពសេដ្ឋកិច្ចអឺរ៉ាអាស៊ី (EAEU), កម្ពុជា-កាណាដា ជាដើម ។

ទី៤- **ពង្រឹងការពិនិត្យឱ្យបានល្អិតល្អន់ អំពីផលប៉ះពាល់នៃការចរចា ក្រោមក្របខណ្ឌអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO)** ជាពិសេស កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ដែលអាចនឹងបង្កផលប៉ះពាល់ក្នុងរយៈពេលវែងមកលើកម្ពុជា រួមបញ្ចូលនូវផលប៉ះពាល់លើផ្នែកពន្ធ, ផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញា, និង ផ្នែកការពារទីផ្សារសេវាក្នុងស្រុកជាដើម ។

ទី៥- បន្តសហការជាមួយនឹងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីលើកសំណើគោរពសុំការសម្រេចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ពីសំណាក់ **សម្តេច**

តេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី លើការរៀបចំបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិចរចាពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ សម្រាប់សិក្សា, រៀបចំផែនការ និង យុទ្ធសាស្ត្រចរចា, និង ដឹកនាំការចរចាជាមួយនឹងដៃគូពាក់ព័ន្ធ លើការចូលរួមរបស់កម្ពុជានៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា ។

ទី៦- លើកកម្ពស់កិច្ចសហការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ ដែលមានចរិតឯករាជ្យផ្នែកវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីសិក្សាពីកាលបរិច្ឆេទ និង លទ្ធភាពនៃការចាកចេញរបស់កម្ពុជា ពីឋានៈជាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួច (LDCs) ។ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវសហការជាមួយក្រសួង និង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រចាកចេញពី LDC របស់កម្ពុជា សំដៅធានាឱ្យការចាកចេញនេះប្រកបដោយភាពរឹងមាំ និង មានភាពធន់នឹងឥទ្ធិពលពីកត្តាខាងក្រៅ ជាពិសេស **ត្រូវត្រៀមខ្លួនក្នុងការចរចា** សុំភាពអនុគ្រោះថ្មី (GSP Plus) សំដៅរក្សាទីផ្សារ និង លំនឹងផលិតកម្ម ព្រមទាំងភាពទាក់ទាញសម្រាប់ការវិនិយោគនៅកម្ពុជា ។ ទន្ទឹមនេះ, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក៏ត្រូវសិក្សាផងដែរ អំពីផលប៉ះពាល់ពីការបាត់បង់ទីផ្សារ (Preferences eroded) ដោយការប្រកួតប្រជែងនៃបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ដែលបានបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគីជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជា ។

ទី៧- សម្របសម្រួលពិនិត្យ និង រៀបចំគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មថ្មី ជាមួយប្រទេសជិតខាង ដែលកម្ពុជាមានឱនភាពជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្មធំ ដោយត្រូវរៀបចំគោលនយោបាយជាកញ្ចប់ សំដៅជំរុញលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ផលិតផលក្នុងស្រុកជំនួសផលិតផលនាំចូលផង និង ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់ផលិតករក្នុងស្រុកផង រួមមានដូចជា ការបញ្ចុះថ្លៃដើម និង ការដឹកជញ្ជូន, ការពង្រឹងផលិតភាព និង ម៉ាកយីហោផលិតផល, ការបង្កើតថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានសម្រាប់លក់ទំនិញដល់ទីផ្សារ, ការណែនាំឱ្យមានកិច្ចសន្យាផលិត និង ផ្គត់ផ្គង់, ការដោះស្រាយឧបសគ្គផ្នែកអនាម័យ និង ភូតគាមអនាម័យ, និង ការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ជាដើម ។

ទី៨- បង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង និង លើកកម្ពស់គុណភាពសេវាសាធារណៈ តាមរយៈការបង្កើនកិច្ចសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់

និង នេសាទ, ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍, អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និង អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និង រដ្ឋាករកម្ពុជា ក្នុងការរៀបចំ និង ការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ និង វិធានការសម្រួលធុរកិច្ចចាំបាច់នានា រួមមាន ការ-ជំរុញនូវការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យរួម (CamDX) និង ការចូលរួមដោយសកម្មក្នុងការអនុវត្តគម្រោងបញ្ចរតែមួយជាតិ ជាដើម ។

ទី៩- ជំរុញការផ្សព្វផ្សាយ និង ការអនុវត្តច្បាប់សំខាន់ៗ រួមមាន ច្បាប់ស្តីពីការការពារអ្នកប្រើប្រាស់, ច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង ព្រមទាំងច្បាប់ និង យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅចាប់យកកាលានុវត្តភាពពីការវិវត្តយ៉ាងលឿននៃសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោក ។

ទី១០- ចូលរួមអនុវត្ត ក្នុងឆន្ទៈមុតស្រួច និង ភាពជាម្ចាស់ នូវ "ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និង កម្មវិធីស្តារ និង ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣" ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលទើបប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការ ក្នុងពេលថ្មីៗកន្លងទៅ ដើម្បីជាវិភាគទានដល់ការប្រឹងប្រែងរួមគ្នាសំដៅលើកកម្ពស់កិច្ចអភិវឌ្ឍជាតិ និង លើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាជន ។

ទី១១- ខិតខំសម្របសម្រួលជាមួយបណ្តាក្រសួង និង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងលេខា-ធិការដ្ឋានអាស៊ាន និង បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក ដើម្បីរៀបចំ និងដឹកនាំកិច្ចប្រជុំរបស់អាស៊ាន ក៏ដូចជាកិច្ចប្រជុំរវាងអាស៊ានជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ នៅក្រោមសសរស្តម្ភសេដ្ឋកិច្ច ឱ្យបានល្អប្រសើរ ដើម្បីជានាភាគជោគជ័យរបស់កម្ពុជា ក្នុងឋានៈជាប្រធានអាស៊ាន នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២២ ខាងមុខនេះ ។

ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី!

មុននឹងបញ្ចប់, ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បន្តខិតខំអនុវត្តការងារឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានជោគជ័យលើគ្រប់ការងារដែលស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួង ស្របតាមគោលដៅកំណត់ ។ ជាថ្មីម្តងទៀត, ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការវាយតម្លៃខ្ពស់ ជូនចំពោះឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី, ឯក-

ឧត្តម, លោកជំទាវ, លោក, លោកស្រី, តំណាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និង វិស័យឯកជន, ភ្ញៀវជាតិ និង អន្តរជាតិ ព្រមទាំងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាក់ថ្នាក់ ដែលបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្ម នៅក្នុងការជំរុញវិស័យពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ឱ្យមានសម្ទុះរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

នៅចុងបញ្ចប់, ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យ ជូន **ឯកឧត្តម ប៉ាន សូរស័ក្តិ** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, ឯកឧត្តម, លោកជំទាវ, ជាថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីរាជការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ របស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក៏ដូចជាសមាជិក-សមាជិកាទាំងអស់នៃអង្គសន្និបាត បានប្រកបនឹងសុខភាពល្អបរិបូរ និង សម្រេចជោគជ័យក្នុងគ្រប់ភារកិច្ច, ពិសេស ចៀសផុតពីជំងឺកូវីដ-១៩ ។

ក្នុងនាម សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ខ្ញុំសូមប្រកាស បិទសន្និបាតបូកសរុបការងារពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ២០២១ និង លើកទិសដៅការងារពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ ២០២២ នាពេលនេះ ។

សូមអរគុណ!